

Sygn. akt VI U 1424/15

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

Dnia 15 grudnia 2015 r.

Sąd Okręgowy w Bydgoszczy VI Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący SSO Janusz Madej

Protokolant st. sekr. sądowy Dorota Hańc

po rozpoznaniu w dniu 15 grudnia 2015 r. w Bydgoszczy na rozprawie

odwołań Z. W.

od decyzji Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. :

- z dnia 27 marca 2015 r., znak: (...)

- z dnia 24 kwietnia 2015 r., znak: (...)

w sprawie: Z. W.

przeciwko: Zakładowi Ubezpieczeń Społecznych Oddziałowi w B.

o ponowne ustalenie kapitału początkowego i wysokość emerytury

oddala odwołania.

Na oryginale właściwy podpis.

VI U 1424/15

UZASADNIENIE

Decyzją z dnia 27 marca 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. ponownie ustalił ubezpieczonej Z. W. wartość kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r. na kwotę 102384 zł 92 gr, przedstawiając sposób obliczenia tego kapitału w załączniku do decyzji.

Organ rentowy wskazał przy tym, iż uwzględnił zmiany wprowadzone ustawą z dnia 21 czerwca 2013r. o zmianie ustawy o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (Dz. U. z 2013r., poz.960) – art.174 ust.3b.

Decyzją z dnia 24 kwietnia 2015r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpoznaniu wniosku Z. W. z dnia 25 marca 2015r. – przyznał wnioskodawczyni emeryturę od dnia 23 kwietnia 2015r., to jest od osiągnięcia wieku, o którym mowa w art.24 ust.1a ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych. Wysokość świadczenia ustalona została na kwotę 1748 zł.

Do decyzji tej organ rentowy dołączył decyzję o ustaleniu kapitału początkowego.

Odwołanie zaskarżające powyższe dwie decyzje wniosła ubezpieczona Z. W., zarzucając iż organ rentowy popełnił błąd w obliczeniu podstawy wymiaru kapitału początkowego, polegający na nieuwzględnieniu okresu pobierania przez nią renty z tytułu niezdolności do pracy od 1 sierpnia 1993r. do 2 września 1996r. Mianowicie do obliczenia podstawy

kapitału początkowego organ rentowy przyjął nieprawidłową wysokość kwoty bazowej (15 miesięcy x 0,7% zamiast 41 miesięcy x 0,7%). Wysokość obliczonego kapitału początkowego ma bezpośredni wpływ na wyliczenie końcowe emerytury.

Powołując powyższe zarzuty ubezpieczona wносиła o zmianę zaskarżonej decyzji i prawidłowe przeliczenie okresów nieskładkowych oraz wysokości emerytury poprzez jej wyliczenie z uwzględnieniem art.53 i 26 oraz art.21 ust.3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych.

Ubezpieczona przedstawiła też własne wyliczenie swojej emerytury na kwotę 2048 zł 23 gr, z uwzględnieniem art.21 ust.3.

W uzasadnieniu zaskarżenia ubezpieczona – oprócz kwestii nieuwzględnienia przez organ rentowy przy ustalaniu kapitału początkowego okresu pobierania przez nią przed dniem wejścia w życie ustawy renty z tytułu niezdolności do pracy poprzez zaliczenie go do okresów nieskładkowych (art.174 ust.2 ustawy emerytalnej) – podnosiła, iż od dnia 21 września 2012r. otrzymywała świadczenie przedemerytalne, a zgodnie z art.21 ust.3 tej ustawy podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej pobierała świadczenie przedemerytalne na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, stanowi podstawa wymiaru emerytury przyjęta do ustalenia świadczenia przedemerytalnego – w wysokości uwzględniającej wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do świadczenia przedemerytalnego albo podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art.15.

W związku z tym unormowaniem ubezpieczona argumentowała, iż art.15 ustawy o emeryturach i rentach z FUS określa ramy czasowe, do których można odnieść się przy obliczaniu podstawy wymiaru świadczeń – podstawę wymiaru emerytury i renty stanowi ustalona w sposób określony w ust.4 i 5 przeciętna podstawa wymiaru składki na ubezpieczenia społeczne na podstawie przepisów prawa polskiego w okresie kolejnych 10 lat kalendarzowych, wybranych przez zainteresowanego z ostatnich 20 lat kalendarzowych poprzedzających bezpośrednio rok, w którym zgłoszono wniosek o emeryturę lub rentę, z uwzględnieniem ust.6 i art.176.

Zdaniem odwołującej się ubezpieczonej, jeżeli jest to dla zainteresowanego korzystniejsze, to z mocy art.15 ust.6 ustawy emerytalnej może on – przez złożenie stosownego wniosku – dokonać wyboru obliczenia podstawy wymiaru z okresu najkorzystniejszego dla danej osoby, a w jej przypadku dotyczy to jej wynagrodzeń z najkorzystniejszych kolejnych 10 lat: 2002 – 2011.

W odpowiedzi na odwołanie organ rentowy wnosił o oddalenie odwołania, wskazując iż zaskarżoną decyzją z dnia 27 marca 2015r. na podstawie art.174 ust.3b ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z FUS (Dz. U. z 2013r. poz.1440) dokonał ubezpieczonej ponownego ustalenia kapitału początkowego na dzień 1 stycznia 1999r., przy uwzględnieniu 21 lat, 1 miesiąca i 9 dni okresów składkowych (t.j. 253 miesięcy) oraz 5 miesięcy i 2 dni okresów nieskładkowych (t.j. 5 miesięcy), a do ustalenia podstawy wymiaru tego kapitału oraz obliczenia wskaźnika wysokości jego podstawy przyjęto przeciętną podstawę wymiaru składek na ubezpieczenia społeczne z 10 kolejnych lat kalendarzowych, t.j. lata 1974 – 1983. Wartość wskaźnika wysokości podstawy wymiaru wyniosła 73,36%.

Co do zarzutu ubezpieczonej niedoliczenia do okresów nieskładkowych okresu pobierania przez nią renty (od 1 sierpnia 1993r. do 2 września 1996r.) organ rentowy wyjaśnił, że zgodnie z treścią art.10a ustawy emerytalnej, przy ustalaniu prawa do emerytury na podstawie art.26b, 27 i 28 osoby, która utraciła prawo do renty z tytułu niezdolności do pracy przysługującej z Funduszu z powodu odzyskania zdolności do pracy, uwzględnia się również okresy pobierania tej renty, jeżeli okresy składkowe i nieskładkowe, ustalone na zasadach określonych w art.5-7 i 10, są krótsze od okresu wymaganego do przyznania emerytury, w zakresie niezbędnym do uzupełnienia tego okresu.

Sąd Okręgowy ustalił i rozważył, co następuje:

Ubezpieczona Z. W. (urodz. (...)) w okresie od 1 sierpnia 1993r. do 30 września 1999r. pobierała rentę inwalidzką 3 grupy inwalidów (przyznaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym

pracowników i ich rodzin – Dz. U. Nr 40, poz.267 z późn. zm.) oraz rentę z tytułu częściowej niezdolności do pracy (przyznaną na podstawie przepisów ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych – t. j. Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.).

Decyzją z dnia 10 grudnia 2012r. Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpoznaniu wniosku Z. W. z dnia 20 września 2012r. – przyznał jej od dnia 21 września 2012r. świadczenie przedemerytalne na podstawie przepisów ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz.1252 ze zm.).

Następnie decyzją z dnia 24 kwietnia 2015r. (zaskarżoną w rozpoznawanej sprawie) Zakład Ubezpieczeń Społecznych Oddział w B. – po rozpoznaniu wniosku Z. W. z dnia 25 marca 2015r. – przyznał jej emeryturę od dnia (...). (to jest od daty osiągnięcia przez ubezpieczoną wieku, o którym mowa w art.24 ust.1a ustawy emerytalnej). Ta ostatnia decyzja poprzedzona została decyzją Zakładu Ubezpieczeń Społecznych Oddziału w B. z dnia 27 marca 2015r. (także zaskarżoną w rozpoznawanej sprawie) o ponownym ustaleniu kapitału początkowego ubezpieczonej Z. W. za dzień 1 stycznia 1999r. – wartość tego kapitału ustalona została na kwotę 102384 zł 92 gr, przy czym organ rentowy uwzględnił przy ustalaniu kapitału:

- okresy składkowe w wymiarze 21 lat 1 miesiąca i 9 dni (to jest 253 miesiące),
- okresy nieskładkowe w wymiarze 5 miesięcy i 2 dni (to jest 5 miesięcy), po ograniczeniu do 1/3 uwzględnionych okresów składkowych.

Do obliczenia wskaźnika wysokości podstawy wymiaru kapitału początkowego (...) Oddział w B. przyjął wynagrodzenia ubezpieczonej z dziesięciu kolejnych lat kalendarzowych – od 1974r. do 1983r. ustalając wysokość tego wskaźnika na 73,36%.

(dowody z decyzji i załączników do decyzji w aktach organu rentowego dotyczących renty, świadczenia przedemerytalnego i emerytury Z. W.)

W odwołaniach od decyzji z dnia 27 marca 2015r. (dotyczącej ponownego ustalenia kapitału początkowego) oraz z dnia 24 kwietnia 2015r. (dotyczącej przyznania emerytury) ubezpieczona podnosiła pod adresem organu rentowego dwa zarzuty:

- pierwszy, iż organ rentowy nie uwzględnił przy ustalaniu kapitału początkowego okresu pobierania przez nią od 1 sierpnia 1996r. do 2 września 1999r. renty z tytułu niezdolności do pracy (ubezpieczona pobierała tę rentę do 30 września 1999r.) jako okresu nieskładkowego, co wpłynęłoby w ocenie powódki na zwiększenie jej emerytury,
- drugi, iż organ rentowy – przyznając jej emeryturę decyzją z dnia 24 kwietnia 2015r. – nie zastosował przy obliczaniu tego świadczenia art.21 ust.3 ustawy emerytalnej, co powodowałoby wzrost wskaźnika wysokości podstawy wymiaru do 98,25% poprzez uwzględnienie wynagrodzeń, z innych niż przyjęte w tej decyzji, 10 kolejnych lat kalendarzowych (2002 – 2011).

Rozważając powyższe zarzuty ubezpieczonej Sąd Okręgowy co do pierwszego z nich stwierdza, iż okres pobieranej przez nią renty z tytułu niezdolności do pracy (renty inwalidzkiej 3 grupy inwalidów) od 1 sierpnia 1993r. do 30 września 1999r. w pełni właściwie, zgodnie z obowiązującymi unormowaniami prawa materialnego, nie został przez organ rentowy doliczony do okresów nieskładkowych. Ubezpieczona formułując omawiany tu zarzut powoływała się na art.174 ust.2 pkt 3 ustawy z dnia 17 grudnia 1998r. o emeryturach i rentach z Funduszu Ubezpieczeń Społecznych (t.j. Dz. U. z 2015r., poz.748 ze zm.), który to przepis wskazuje – jej zdaniem – jakie okresy należy uwzględnić przy ustalaniu kapitału początkowego.

Zgodnie z art.174 ust.2 przy ustalaniu kapitału początkowego przyjmuje się przebyte przed dniem wejścia w życie ustawy:

- 1) okresy składkowe, o których mowa w art.6;

2) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 5;

3) okresy nieskładkowe, o których mowa w art.7 pkt 1-3 i 6-12, w wymiarze nie większym niż określony w art.5 ust.2.

Z powyższego przepisu wynika zatem, iż art.174 ust.2 odsyła w kwestii uwzględniania do ustalania kapitału początkowego okresów nieskładkowych do regulacji ustawowych art.7 pkt 5 i art.7 pkt 1-3 i 6-12 ustawy emerytalnej, jednak przepisy te definiując pojęcie okresów nieskładkowych nie zaliczają do nich okresów pobierania renty inwalidzkiej (przyznanej na podstawie przepisów ustawy z dnia 14 grudnia 1982r. o zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin) oraz renty z tytułu niezdolności do pracy (przyznanej na podstawie obecnie obowiązującej ustawy emerytalnej z 17.12.1998r.)

W prawdzie art.7 pkt 2 ustawy emerytalnej stanowi, że okresami nieskładkowymi są okresy pobierania renty chorobowej po ustaniu zatrudnienia w wymiarze czasu pracy nie niższym niż połowa obowiązującego w danym zawodzie lub po ustaniu obowiązku ubezpieczenia społecznego z innego tytułu, jednak chodzi w tym wypadku o inne rodzajowo świadczenie niż te które pobierała ubezpieczona w okresie od 1 sierpnia 1993r. do 30 września 1999r. Rentę chorobową wprowadzono bowiem do systemu świadczeń ubezpieczeniowych od dnia 1 stycznia 1975r. poprzez dodanie art.29a – 29b do ustawy z dnia 23 stycznia 1968r. o powszechnym zaopatrzeniu emerytalnym pracowników i ich rodzin (Dz. U. Nr 3, poz.6 z późn. zm.) w drodze jej nowelizacji art.56 ustawy z dnia 17 grudnia 1974r. o świadczeniach pieniężnych z ubezpieczenia społecznego w czasie choroby i macierzyństwa (Dz. U. z 1974r., Nr 47, poz.280).

Od dnia 1 stycznia 1983r. w miejsce renty chorobowej wprowadzono świadczenie rehabilitacyjne w ramach ubezpieczenia chorobowego. Ubezpieczona bezzasadnie zatem w piśmie procesowym z dnia 5 listopada 2015r. (k.18 – 19 a.s.) oraz na rozprawie powoływała się na art.7 pkt 2 ustawy emerytalnej, gdyż przepis ten – jak już wyżej wyjaśniono – nie dotyczy świadczeń rentowych przez nią pobieranych. Okres pobierania przez nią tych świadczeń nie podlegał kwalifikacji normatywnej jako okres nieskładkowy i w związku z tym nie mógł powiększyć okresów nieskładkowych ponad te, które organ rentowy uwzględnił w obu zaskarżonych decyzjach.

Co do drugiego zarzutu odwołania stwierdzić należy, iż art.21 ust.3 obecnie obowiązującej ustawy emerytalnej nie mógł mieć do ubezpieczonej zastosowania, gdyż przepis ten stwierdza, że podstawę wymiaru emerytury dla osoby, która wcześniej pobierała świadczenie przedemerytalne na podstawie przepisów o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu, stanowi podstawa wymiaru emerytury przyjęta do ustalenia świadczenia przedemerytalnego – w wysokości uwzględniającej wszystkie kolejne waloryzacje przypadające w okresie następującym po ustaleniu prawa do świadczenia przedemerytalnego albo podstawa wymiaru ustalona na nowo w myśl art.15. Ubezpieczona, domagając zastosowania tego przepisu przy ustaleniu podstawy wymiaru przyznanej jej decyzją z 24 kwietnia 2015r. emerytury, nie dostrzegła iż przepis art.21 ust.3 znajduje zastosowanie tylko do świadczeń przedemerytalnych przyznanych na podstawie art.37 ustawy z dnia 14 grudnia 1994r. o zatrudnieniu i przeciwdziałaniu bezrobociu (tekst jednolity Dz. U. z 2003r. Nr 58, poz.514 ze zm.), a nie dotyczy świadczeń przedemerytalnych nabytych na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych (Dz. U. Nr 120, poz.1252 ze zm.). Jak wynika z decyzji (...) Oddziału w B. z dnia 10 grudnia 2012r. (k.121 akt organu rentowego) świadczenie przedemerytalne przyznane zostało ubezpieczonej właśnie na podstawie ustawy z dnia 30 kwietnia 2004r. o świadczeniach przedemerytalnych, zatem to żądanie ubezpieczonej wykraczało poza ramy normatywnego zastosowania art.21 ust.3 ustawy emerytalnej. Uwzględnienie jej żądania prowadziłoby do naruszenia tego przepisu, gdyż nie należała ona do grona tych podmiotów, którym z woli ustawodawcy przyznane zostało uprawnienie do ustalenia podstawy wymiaru emerytury według tego przepisu.

Przedstawione okoliczności faktyczne i argumenty natury prawnej uzasadniały zatem oddalenie odwołania ubezpieczonej na podstawie art.477¹⁴ § 1 K.p.c. w związku z powołanymi wyżej przepisami prawa materialnego.

SSO Janusz Madej